

Millaiset finanssipoliittiset säännöt EU tarvitsee tulevaisuudessa?

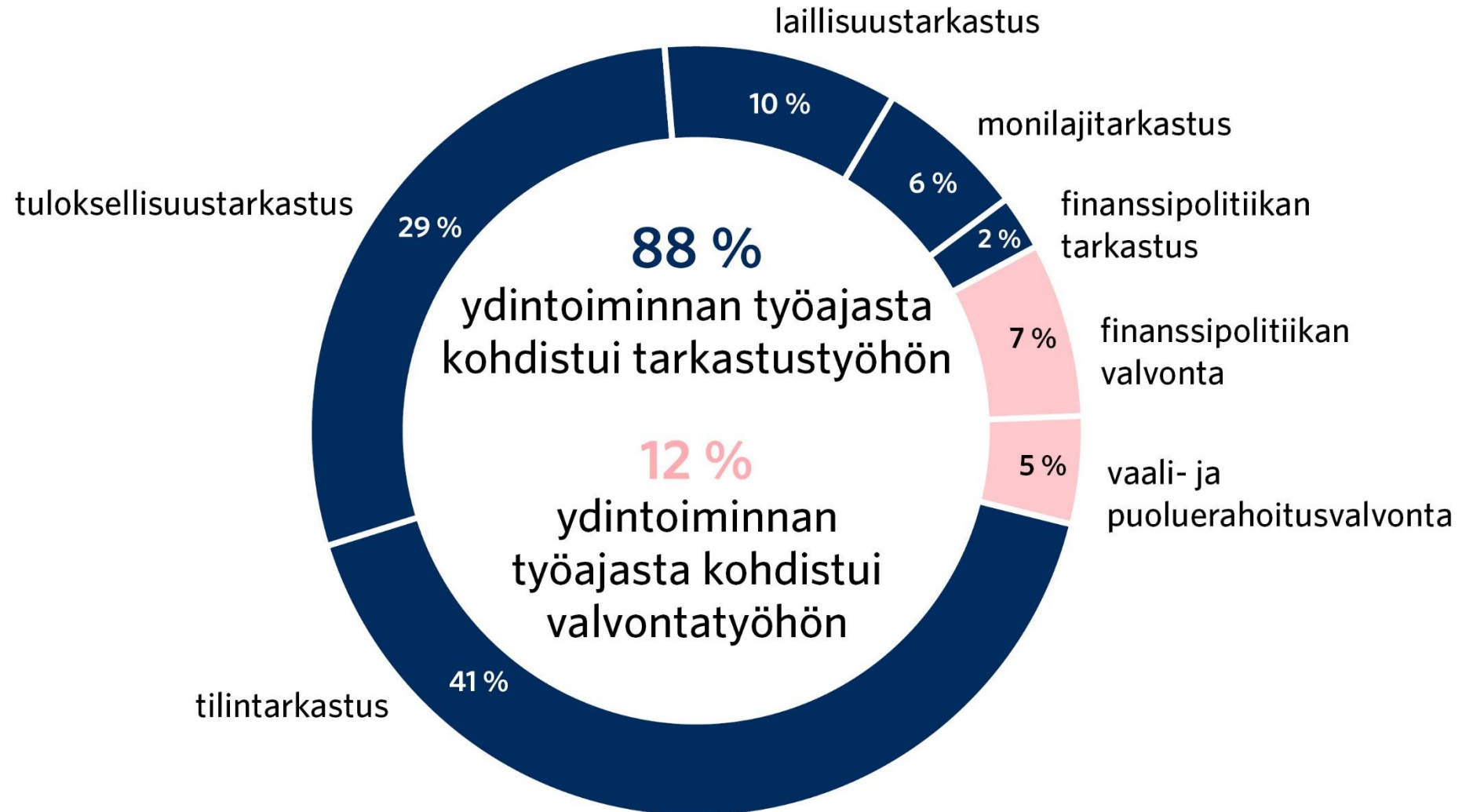
6.10.2021

Matti Okko, Johtaja

Finanssipolitiikan valvonta
Valtiontalouden tarkastusvirasto

VTV:n ydintoiminnan työajan jakautuminen tarkastukseen ja valvontaan vuonna 2020

Riippumaton finanssipolitiikan valvontatehtävä

- Valvomme lakisääteisesti julkisen talouden suunnitelmaa:
 - Suunnitelman sisältöä suhteessa lainsäädäntöön
 - Tavoitteiden asettamista ja niiden saavuttamista (fiskaalisten tavoitteiden lisäksi myös sellaisten muiden talouspoliittisten tavoitteiden toteutumista, joille määritelty fiskaalinen vaikutustavoite, esim. kuluvalle vaalikaudella työllisyystavoitteet)
 - JTS:aan kuuluvan valtion menokehyyksen noudattamista (numeerinen noudattaminen + kehysperiaatteet)
- **Valvomme EU:n Vakaus- ja kasvusopimuksen sääntöjen noudattamista ja sääntöjen soveltuvuutta Suomelle**
- Arvioimme JTS:n perustana olevan VM:n talousennusteen (makro- ja julkinen talous) realistisuutta ja luotettavuutta (ex-ante ja ex-post)
- Lisäksi arvioimme säännöllisesti mm. fipo-mitoitusta, jatkossa painoa kestävyysanalyysiin

Tulevaa raportointia

- Viimeisin valvonnan arvio julkaistiin 18.6.
- Vuoden 2020 fipo-raporttia koskeva TrV mietintö valmistui 15.9.
- Seuraavaksi lausunto finanssipolitiikan hoidosta VaV:lle lokakuussa, ml. arvio budjettiesityksestä/alustavasta budjettisuunnitelmasta 2022
- Eduskuntakertomus (fipo-raportti 2021) joulukuussa
- Ennustearvioreportti (julkisen talouden ennusteet) keväällä 2022

Käynnistymässä on myös finanssipolitiikan tarkastus koskien fipo:n tilastotietopohjaa: kansantalouden tilinpidon mukainen julkisen talouden tilastointi –oleellinen alue myös säännösten kannalta

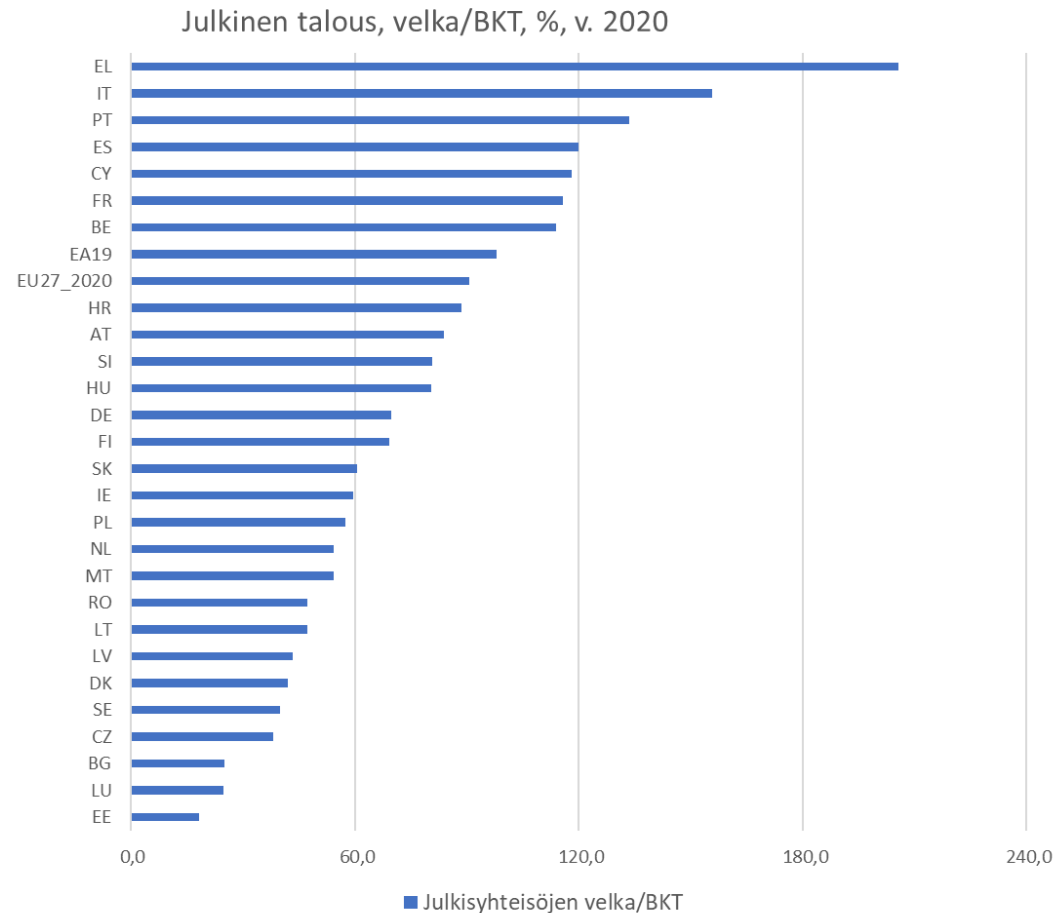
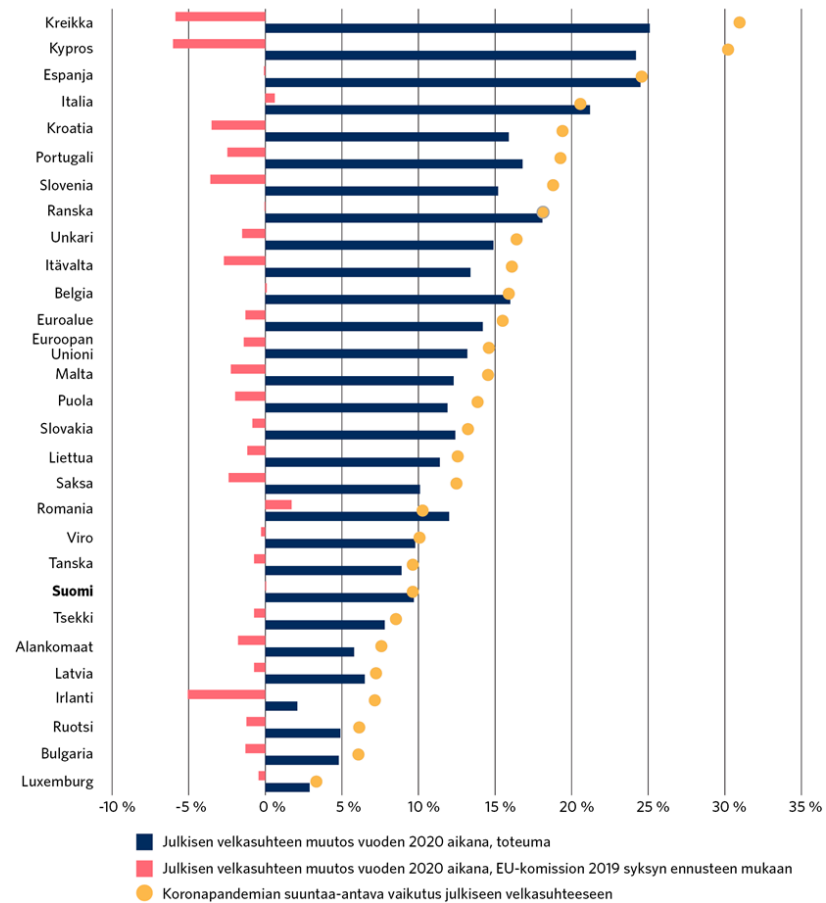
OECD:n ulkoinen arvio valvontatehtävän hoitamisesta (kesäkuu 2021):

Huomio erottautumiseen sekä toiminnalliseen ja päätöksenteon itsenäisyyteen osana tarkastusvirastoa

Panostus ydintehtäviin -analyysin syvyys ensisijaista, laajentamista harkitusti

Päällekkäistä tekemistä TPAN kanssa vältettävä

Julkinen velka nousi huomattavasti 2020 – EU-vertailussa kuitenkin maltillisesti

Tilastotietojen perusteella toteutunut julkisen velan BKT-suhteen muutos vuonna 2020, EU-komission ennuste velan kehitykselle syksyiltä 2019 sekä näiden perusteella arvioitu koronapandemian vaikutus velkasuhteeseen. Lähteet: EU-komissio, Eurostat, VTV.

EU:n fipo-sääntöjen tulevaisuus on epävarma.
Avointa keskustelua säännöistä kaivataan
Suomessakin – ja siksihän täällä olemme.

Valtiontalouden kehysjärjestelmä on syytä
säilyttää keskeisenä kansallisena
finanssipoliittisena sääntönä.

EU:n Vakaus- ja kasvusopimuksen säännösten tulevaisuus

- Jo pitkään esitetty kritiikki:
 - Johtanut myötäsykliseen fiipoon
 - Monimutkaisuus, joustoelementit (erit. ennalta ehkäisevä osa)
 - Löysä valvonta, ei sanktioita
- Lisäksi nyt yhteensovitusaste:
 - Koronatoimien kasvattamat velkatasot
 - Investointitarpeet
 - Nollakorko-olosuhteet
- Vaikea palata nykyiseen sääntökehikkoon; toisaalta muutoksia, jotka vaativat perussopimuksen avaamista, on todennäköisesti vaikea toteuttaa (korjaavan osan alijäämä- ja velkakriteerit)
- Esitetty koko joukko muutosehdotuksia –osa kytkeytyen VKS-kehikkoon, osa siitä irrallisia
- Myös riippumattomien valvojien (IFI:t) roolin vankistaminen on nostettu esiin
- Keskustelu käynnistymässä Ecofinissä tänä syksynä

Kiitos!

Tack!